

T.C.
BOZOK ÜNİVERSİTESİ
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi

BOZOK UNİVERSITY
Faculty of Economics and Administrative Science

BOZOK UNIVERSİTÄT
Fakultät für Wirtschafts- und Verwaltungswissenschaft

TÜRKİYE SİYASET BİLİMİ DERGİSİ
TURKISH JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE
TÜRKISCHE ZEITSCHRIFT FÜR POLITIKWISSENSCHAFT

Cilt 1 Sayı 2 Eylül 2018 • Volume 1 Number 2 September 2018

TÜRKİYE SİYASET BİLİMİ DERGİSİ
TURKISH JOURNAL OF POLITICAL SCIENCE
TÜRKISCHE ZEITSCHRIFT FÜR
POLITIKWISSENSCHAFT

ISSN: 2587-2346 E-ISSN: 2667-775X
Cilt 1 Sayı 2 Eylül 2018 Volume 1 Number 2 September 2018

Sahibi/Owner
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Adına
Prof. Dr. Hikmet ULUSAN, Dekan

Editör/Editor
Prof. Dr. Yunus YOLDAŞ

Sayı Editörü/Issue Editor
Dr. Öğr. Üyesi Hülya TOKER

Editör Yardımcıları / Sub Editors
Dr. Öğr. Üyesi Hülya TOKER Dr. Öğr. Üyesi Y. Pınar ÖZMEN

Yayın Komisyonu/ Editorial Board
Prof. Dr. Yunus YOLDAŞ
Dr. Öğr. Üyesi Hazal Ilgın BAHÇECİ
Dr. Öğr. Üyesi İskender KARAKAYA
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ÖZALP
Dr. Öğr. Üyesi Hülya TOKER
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YILDIZ
Dr. Öğr. Üyesi Y. Pınar ÖZMEN

Bilimsel Danışma Kurulu/ Scientific Advisory Board

Prof. Dr. Tayyar ARI (Uludağ Üniversitesi) • Prof. Dr. Durmuş Ali ARSLAN (Mersin Üniversitesi) • Prof. Dr. Zühtü ARSLAN (Anayasa Mahkemesi Başkanı) • Prof. Dr. Hüseyin BAĞCI (Orta Doğu Teknik Üniversitesi) • JProf. Dr. Jameleddine BEN ABDELJELIL (Ludwigsburg Üniversitesi, Almanya) • Prof. Dr. Hakkı BÜYÜKBAŞ (Erciyes Üniversitesi) • Prof. Dr. İbrahim CANBOLAT

(Uludağ Üniversitesi) • Prof. Dr. Ahmet Baran DURAL (Trakya Üniversitesi) • Prof. Dr. Erol ESEN (Akdeniz Üniversitesi) • Prof. Dr. Mustafa GENCER (Abant İzzet Baysal Üniversitesi) • Prof. Dr. Burak GÜMÜŞ (Trakya Üniversitesi) • Prof. Dr. Hans Georg HEINRICH (Viyana Üniversitesi, Avusturya) • Prof. Dr. Ahmet KARADAĞ (Onursal Üye, Yozgat Bozok Üniversitesi Rektörü) • Prof. Dr. Bekhruz KHASHMATULLA (Ulusal Üniversite Odessa Hukuk Akademisi, Ukrayna) • Prof. Dr. Olaf LEISSE (Jena Üniversitesi, Almanya) • Prof. Dr. Gerhard MANGOTT (Innsbruck Üniversitesi, Avusturya) • Prof. Dr. Mehmet ÖCAL (Erciyes Üniversitesi) • Prof. Dr. Ali Yaşar SARIBAY (Uludağ Üniversitesi) • Prof. Dr. Fahri TÜRK (Trakya Üniversitesi) • Prof. Dr. Celalettin YAVUZ (İstanbul Ayvansaray Üniversitesi) • Prof. Dr. Süreyya YILDIRIM (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Prof. Dr. Yunus YOLDAŞ (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Doç. Dr. Mahmut AKIN (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Doç. Dr. Mehmet BARDAKÇI (İstanbul Yeni Yüzyıl Üniversitesi) • Doç. Dr. Özlem BECERİK YOLDAŞ (Erciyes Üniversitesi) • Doç. Dr. İbrahim DOĞAN (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Doç. Dr. İsmail ERMAĞAN (İstanbul Medeniyet Üniversitesi) • Doç. Dr. Cem KARADELİ (Ufuk Üniversitesi) • Doç. Dr. İsmail PIRLANTA (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Doç. Dr. O. Can ÜNVER (İstanbul Ayvansaray Üniversitesi) • Dr. Öğr. Üyesi Kutluhan BOZKURT (Kıbrıs Uluslararası Üniversitesi, KKTC) • Dr. Öğr. Üyesi Ejder ÇELİK (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Dr. Öğr. Üyesi Esra GEDİK (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Dr. Öğr. Üyesi Hakan KARAASLAN (Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi) • Dr. Öğr. Üyesi Karol KUJAWA (Illinois Üniversitesi, ABD; İşletme Üniversitesi, Polonya) • Dr. Öğr. Üyesi Valeriy MORKVA (Ukrayna) • Dr. Öğr. Üyesi Alper MUMYAKMAZ (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Dr. Öğr. Üyesi Erjada PROGONATI (Süleyman Demirel Üniversitesi) • Dr. Öğr. Üyesi Recep TEMEL (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Dr. Öğr. Üyesi Hülya TOKER (Yozgat Bozok Üniversitesi) • Dr. Tural BAHADIR (Bremen, Almanya) • Dr. Gürsel DÖNMEZ (T.C. Cumhurbaşkanlığı) • Dr. Farid HAFEZ (Georgetown Üniversitesi, ABD) • Dr. Christian Johannes HENRICH (Siegen Üniversitesi, Almanya) • Dr. Sarajuddin RASULY (Viyana, Avusturya)

Bu Sayının Hakem Kurulu

Prof. Dr. Halil ALTINTAŞ (Erciyes Üniversitesi)
Prof. Dr. Süreyya YILDIRIM (Yozgat Bozok Üniversitesi)
Doç. Dr. Yavuz ÇİLLİLER (İstanbul Gelişim Üniversitesi)
Doç. Dr. Zübeyir BÜTÜNER (Yozgat Bozok Üniversitesi)
Doç. Dr. Elif GAZİOĞLU TERZİ (Ardahan Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Esra GEDİK (Yozgat Bozok Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa ARSLAN (Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Hazal Ilgın BAHÇECİ (Yozgat Bozok Üniversitesi)
Dr. Öğr. Üyesi Murat KESEBİR (Yozgat Bozok Üniversitesi)
Öğr. Gör. Dr. Rıfat KARAKOÇ (Gazi Üniversitesi Tapu Kadastro Yüksek Okulu)

İngilizce Editörleri/ Editors for English /Editoren für Englisch
Dr. Öğr. Üyesi İskender KARAKAYA
Dr. Öğr. Üyesi Y. Pınar ÖZMEN

Almanca Editörü/ Editor for German /Editor für Deutsch
Dr. Öğr. Üyesi Mustafa YILDIZ

Kurucular/Founders/Gründer
Prof. Dr. Yunus YOLDAŞ
Doç. Dr. Özlem BECERİK YOLDAŞ

İletişim (Haberleşme) bilgileri:

Adres: Yozgat Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Atatürk Yolu 10. km. 66200 YOZGAT Telefon: (354) 242 10 42
E-mail: siyasetdergisi@bozok.edu.tr

Kapak Uygulama: Saymedya Grafik, Saydakitap.
Basım: Say Medya Tic. Ltd. Şti. Ahmet Yesevi Mah. Harmandere Sk. Güleç Neoflats Apt. No:2 K.5 D.28 Tel/Fax: 0224 234 02 37 Cep:0 554 151 16 16 Nilüfer/BURSA Yayıncı sertifika No: 35429

Türkiye Siyaset Bilimi Dergisi (TSBD), Yozgat Bozok Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi tarafından yılda iki kez Mart ve Eylül aylarında Türkçe, İngilizce ve Almanca yayınlanacak uluslararası hakemli bir dergidir. Dergiye gönderilecek yazılar derginin biçim kurallarına uygunluğu incelendikten sonra, iki kör hakem değerlendirmesine gönderilir. Hakem raporlarına göre dergi yayın kurulu çalışmayı yayınlar veya yayınlamaz. Dergide intihale (kendinden intihal dâhil) karşı sıkı bir politika izlenmektedir. Yazılar intihale karşı yayından önce, yayın aşamasında ve sonrasında denetlemeye tabi tutulur ve intihal bulgusu durumunda değerlendirme sürecinin herhangi bir aşamasında reddedilir. Dergide yayınlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yalnızca yazarların kendisine aittir, yayınlanan kurumun görüşlerini yansıtmaz. Yayıncılar bu görüşler için herhangi bir yasal sorumluluğu kabul etmez.

Turkish Journal of Political Science (TSBD), is an international peer-reviewed journal published in Turkish, English and German twice a year, in March and September by Yozgat Bozok University Faculty of Economics and Administrative Sciences. After a preliminary inspection, manuscripts meeting the format requirements undergo a double blind peer review process. According to the outcome of peer review reports editorial board publish or do not publish the article. A strict policy towards plagiarism (including self-plagiarism) is followed in the journal. Manuscripts are screened for plagiarism before, during, and after publication, and if found they are rejected at any stage of processing. The opinions expressed in the published articles are the author's own and do not reflect the view of the publisher institution. Publishers do not accept any legal responsibility for these opinions.

İçindekiler

Editöryal IX-XI

Recep Temel: Mustafa Kemal (ATATÜRK)'ün Maliye Politikalarına Etkisi (1920–1938) 1-25

Hakan Güneş: Mali Kurallar Ekonomik Kriz Dönemlerinde Çalışır Mı? (2008 Finansal Krizi-Türkiye Örneği) 27-44

Recep Fedai, Hülya Herdem, Gonca Ertuğrul: Yeni Hükümet Sisteminde Şeker Politikalarının Sürdürülebilirliği: Yönetsel ve Siyasal Açıdan Bir Değerlendirme 45-65

Saltuk Aziz Gökalp: Katılımcı Yönetim Anlayışı ve İLKSAN 67-86

Diğer Konular

Mustafa Yıldız: Başkanlık, Yarı Başkanlık ve Parlamenter Sistem Üzerine Bir Değerlendirme 89-108

Kitap İncelemeleri

Yaşar Pınar Özmen: Popülizm Nedir? 111-117

İskender Karakaya: IŞİD Tarihi 119-131

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar 133-137

Contents

Editorial IX-XI

Recep Temel: Mustafa Kemal Atatürk's Effect on Finance Policies (1920-1938) 1-25

Hakan Güneş: Does The Fiscal Rules Work in The Economic Crisis Period? (The Case of Financial Crisis of Turkey in 2008) 27-44

Recep Fedai, Hülya Herdem, Gonca Ertuğrul: Sustainability of Sugar Policies in The New Government System: An Assessment of the Management and Political Aspects 46-65

Saltuk Aziz Gökalp: Participating Management Concept and ILKSAN 67-86

Beyond the Topic

Mustafa Yıldız: An Evaluation on Presidency, Semi-Presidential and Parliamentary System 89-108

Book Reviews

Yaşar Pınar Özmen: What is Populism? 111-117

İskender Karakaya: ISIS: A History 119-131

Contributors to the Current Issue 139-143

JAN-WERNER MÜLLER,
POPÜLİZM NEDİR? Çeviren: Onur YILDIZ, İstanbul: İletişim Yayıncılık, 125 Sayfa, (İkinci Basım), 2018.

Eser ve Yazar Hakkında

Jan-Werner Müller, 1970 yılında Almanya'nın Bad Honnef kentinde doğdu. Eğitimini Almanya, İngiltere ve Amerika Birleşik Devletleri'nde tamamladı. 1996-2005 yılları arasında Oxford Üniversitesi'ne bağlı araştırma enstitülerinin bir üyesiydi. 2005 yılından itibaren Princeton Üniversitesi Siyaset Bölümünde öğretim üyesidir[1].

"Popülizm Nedir?" kitabının temelini, 2013 yılında Viyana'da davetlisi olarak katıldığı Beşerî Bilimler Enstitüsü (IWM) semineri oluşturmuştur. Yazar, aynı yıl öğretim üyesi olduğu Princeton Üniversitesi'nde popülizm üzerine bir atölye çalışması düzenlemiştir.

Bu konunun, 21. yüzyılın başında Avrupa, Birleşik Devletler ve Latin Amerika'da daha fazla sayıda insanı endişelendirdiğini ifade eden Müller, kitabını yazarken çeşitli kişilerle yaptığı görüş alışverişlerinden de yararlanmıştır. 2016 yılı Nisan ayında Almanca olarak Suhrkamp tarafından yayınlanan kitap, 2017 yılında önce İngilizceye çevrilmiş (Penguin Press tarafından yayınlanmıştır) ve daha sonra yirmi dile daha çevrilme sürecine girmiştir.

Popülizm Nedir?

Bir siyaset bilimi profesörü ve aktif bir öğretim üyesi olan Müller, kitabında "hakkında çok konuşulan fakat net bir şekilde tanımlanamayan" popülizm konusunu açıklığa kavuşturmaya çalışmıştır. Kitapta**,** popülizmi ayırt etme ve bununla başa çıkma yolları üç bölüme ayrılarak anlatılmıştır. Popülistlerin ne söyledikleri ne yaptıkları ve popülizmle nasıl baş edileceği konularına değindiği bu bölümlerden sonra popülizm üzerine yedi tez oluşturmuştur.

Müller, kitabına "Herkes Popülist midir?" sorusunu sorduğu bir girişle başlamıştır. Burada, bir popülizm teorisinin eksikliğine ve bunun sonucu olarak da siyasal aktörlerin hangi kriterlere göre popülist olarak sınıflandırılabileceğine ilişkin ortak bir kavram çerçevesi olmadığına

(popülizm konusundaki tüm akademik araştırmaların girişinde geleneksel olduğu üzere) vurgu yapmaktadır. Popülizm, Avrupa'da "demokratik olmayan bir liberalizme karşı liberal olmayan bir demokratik cevap" olarak nitelendirilebilmekte, halktan uzaklaşmış siyasetin içine girdiği bir "denge durumu" gibi algılanabilmektedir. ABD'de ise fazla merkeze kaydığı düşünülen Demokrat Parti ile ihtilaf halindeki eşitlikçi sol siyasetler için kullanılmaktadır. Avrupa'da liberalizmle yan yana kesinlikle kullanılmayan popülizm, ABD'de liberal ile zaten neredeyse eş anlamlı olarak kullanılan sosyal demokrat tabirinin daha uzlaşmaz bir formu ile bağdaştırılabilmektedir. Her görüşten kişinin popülist olmakla etiketlenebildiği bir siyasal ortamın kavramsal bir kaosa gittiği aşikârdır.

Müller, Max Weber'in önerdiği şekilde bir ideal tip oluşturmaya çalışmaktadır. Popülizmi tanımlarken, popülist siyasal hareketlerin ortak noktalarından ya da bu hareketlerin destekçilerinin sosyoekonomik profillerinden veya psikolojik eğilimlerinden yola çıkmanın doğru bir yöntem olmadığını ileri sürmektedir. Şimdiye kadar ampirik olarak bu yönde yapılan çalışmalar, kavramsal karışıklığa bir çözüm bulamamıştır. Özellikle popülist hareketlerin takipçilerinin "patolojik" duygularından yola çıkmak, 1950 ve 1960'lı yıllarda altın çağını yaşamış modernleşmeci yaklaşımın küstah ve başarısız bir girişimi olmaktan öteye gitmemektedir. Bir diğer metodolojik hata, popülizmin ilk yeşerdiği ülke Çarlık Rusya'sı Narodniki'lerinden başlayarak, ABD'nin çeşitli dönemlerinde ve Latin Amerika'da, popülizmi kırsallıkla ve imtiyazsız kesimlerle (halkla) bağdaştıran önermeler ileri sürmektir. Tarihsel bağlamı farklı bu hareketlerden yola çıkmak, derli toplu bir tanım yapılmasının önüne geçmektedir. Müller'e göre popülizm, siyasetin özgül bir ahlakçı bakışla tasavvur edilmesine dayanmaktadır. Yani kendilerinin tek ve gerçek temsilcisi olduğu (temsili demokrasiye sıkı bağlılıkları burada vurgulanabilir) ahlaken saf ve yekpare bir halk ile ahlaken yozlaşmış seçkinler arasındaki ayrım üzerinden bir siyasal dünya algısı tanımlanmaktadır.

Kitabın birinci bölümünde, hangi tür siyasal aktörlerin popülist olarak adlandırabileceği açıklanmaktadır. Popülist sayılmak için seçkinlere dair eleştirel bir tutum almanın gerekli fakat yeterli bir koşul olmadığı iddia edilmekte, seçkin karşıtı olmanın yanı sıra çoğulculuk karşıtlığı da eklenmektedir. Sadece kendilerinin halkı temsil ettiğine

dair dışlayıcı bir tutum, çatışma ve kutuplaşma düzlemi üzerindeki biz ve ötekiler ayrımının net olarak ifade edilmesi, popülist liderler için tipik bir özelliktir. Gerek iktidarda iken gerekse iktidar için mücadele sırasında, muhalefetin veya rakiplerin ahlaki ve meşru olmadığı, "halkın sahici bir parçası olmadığı" gerekçesi ile reddedilmesi, kullanılan genel formüldür. Bu tür bir kimlik siyaseti; demokrasinin çoğulcu, birlikte, özgür, eşit ve farklılıklar ile yaşama konusundaki ideal formu ile açıkça çelişmektedir.

Popülist liderlerin mutlaka "halktan biri" gibi olması ya da karizmatik olması gerekmez. Fakat halkla doğrudan bağ kuran sloganların kullanılması yaygındır. Müller, dünya siyasetindeki ünlü popülist liderlerin seçim sloganlarını örnek olarak vermektedir: "O bizimle aynı şeyi istiyor", "Chavez halktır", "Chavez biz milyonlarcayız, sen de bir Chavez'sin" vb. sloganlar halkla doğrudan bir bağ veya özdeşleşme ihtiyacını göstermektedir. Buradan yola çıkarak, doğrudan temsili simgeleyen bir liderin varlığı, popülist partilerin alt kademelerinin tamamen lidere bağlı olarak örgütlenmesini açıklamaktadır. Bu lidere bağlılık tek adam partisi metaforunun ötesine giderek, gerçekten her şeyi ve herkesi kontrol eden bir liderin aşırılığına kadar varabilmektedir[2].

İkinci bölümde, popülist iktidarların üç temel özelliği olarak; devlet aygıtının gasp edilmesi, yolsuzluk ve kayırmacılık, sivil toplumun bastırılması için sistemli bir çaba tespit edilmektedir. Popülizmin bu özellikleri haiz birçok otoriter yönetimden farkı; popülist liderlerin halkın gerçek temsilcisinin kendileri olduğu söylemiyle, bunları meşrulaştırmasıdır. Popülistler, iktidarı elde ettiklerinde de mağdur rolünü oynamaya devam eder. İktidarını sabote etmek isteyen karanlık entrikalardan söz ederler. Popülizm ile komplo teorileri arasındaki bağ bu bağlamda rastlantısal değildir. Kendi iktidarlarını meşrulaştırdığı için bir durumu kriz veya varoluşsal bir tehdit gibi göstermek, popülizmin bir başka tipik özelliğidir.

Popülist iktidarların bürokrasiye ve yargı organına tamamen parti yanlılarını yerleştirme üzerine kanun ve usul değişiklikleri yapmaları, devleti ele geçirme stratejilerine yönelik temel taktiklerdir. Medya yetkilileri, bu iktidarlardan ulusal çıkarlara aykırı yayın yapmamaları konusunda net mesajı alır ve medyada da el değiştirmeler

başlar. Bu uygulamalar, popülist olmayan iktidarlar tarafından iktidarlarının sürekliliği için yapılagelen taktiklerdir. Fakat popülistleri ayıran, bunu halkın ahlaki temsilcisi sıfatıyla açıktan yapıyor olmalarıdır. Popülist iktidarların diğer özellikleri, – kayırmacılık, yolsuzluk, gerçek halkla ilgili olmadığını ileri sürdükleri sivil toplumun ve muhalefetin bastırılması – kendilerinin varoluşsal durumlarının bir sonucu olarak devletin gaspıyla birlikte ortaya çıkar. Müller, popülistlerin itibarının, -çoğunlukla açıkça yapıldığından tabanları tarafından zaten bilinen- yolsuzlukları ortaya çıkarmak ile sarsılmasının mümkün olmadığını belirtmektedir. Bunun yerine, bürokrasinin ve hukukun üstünlüğünün aşınmasının, demokratik hesap verme mekanizmalarının eksikliğinin uzun dönemde tüm halka vereceği zarar üzerinde durmalarını önermektedir. Tam da bu noktada liberal demokrasi kavramındaki belirsizlikler vurgulanmaktadır. Müller'e göre; liberal demokrasinin, liberallik ile demokratlık arasında tercih edilebilecek bir denge içerdiği düşüncesi temelde yanlıştır. Bu nedenle; popülizmin, çoğu gözlemci tarafından liberal olmayan demokrasiler altında sınıflandırılması yaklaşımını yanlış bulmaktadır. Bu, öncelikle demokrasinin kurucu unsurlarının (ifade özgürlüğü, diğer haklar, çoğulculuk gibi) sadece liberalizmin özellikleri gibi algılanmasına neden olmaktadır. Açıkçası neo-liberalizm süreci ile birlikte, başıboş bir kapitalizmle eş anlamlı hale gelen liberalizm kavramı düşünüldüğünde, popülist liderler için "liberal olmamak" bir iltifata dönüşebilir, son çeyrek yüzyılın tüm hayal kırıklıklarına rağmen küresel onaylanma için önemli olan "demokratik olmak" ise yeterli bir etiket olarak kabul edilebilir. Dolayısıyla, popülizmin "liberal olmayan bir demokratik cevap" olarak tanımlanması da yanlıştır. Liberal demokraside seçkinler tarafından ihmal edilmiş sessiz bir çoğunluğun öne çıkarılması ile daha fazla demokratikleşilebileceği görüşü, hem bir yanılsama hem de siyaseten tehlike içermektedir.

Üçüncü olarak, popülizm ile baş etmek için bazı özgül siyasal koşullar önerilmektedir. Demokrasi, demokrasi ile benzer dili kullanan (popülist) siyasetçiler tarafından ve demokrasinin yozlaştırılmış formu (popülizm) ile kendi içinden tehdit edilmektedir. Demokrasinin nerede bitip, popülizm tehlikesinin nerede başladığına dair incelikli bir siyasal kavrayışa ihtiyaç duyulmaktadır. Popülizm ile demokrasi arasındaki farkları netleştirmek, dolayısıyla popülizmin nedenlerini ortaya

koymak, demokrasinin sağlam bir eleştirisinin yapılması ihtiyacını doğurmaktadır. Demokrasi; geniş tabanlı, sistemdeki aktörleri kapsayıcı yeni bir toplumsal sözleşmeyi gerektirmektedir.

Sonuç olarak Müller, ileri sürdüğü tezleri yedi maddede sıralamaktadır. İlk tez; popülizmin, çağdaş temsili demokrasinin hiç kaybolmayan bir gölgesi ve daima bir risk olduğudur. Bunu anlamak, demokrasinin eksikliklerini görmeyi sağlar. Çünkü popülistler, temsil ilkesinin ilgili bir savunucusu olmakla beraber yalnızca kendilerinin meşru bir temsilci olduğunda ısrarcıdır.

Popülistlerin; yönetimin artık bölünmemesi gerektiği, halkın bir olduğu ve tek bir temsilcisi olduğu fikri, Müller'in ikinci tezinin temelini oluşturur. Aslında tamamen bir illüzyondan ibaret olan, halkın tamamının gerçek ve meşru temsilcisi olduğu iddiası rekabetçiliği elimine ettiği için, popülistliği seçkin karşıtı olmanın yanında çoğulculuk karşıtı bir konuma oturtur. Bu noktada hemen şunun altının çizilmesi gerekir ki; popülistler, kendileri temsil ettiği sürece temsili sisteme ve kendileri halkı yönlendiren seçkinler olduğu sürece de seçkinlere karşı değildir.

Popülist liderler, her zaman halk hakkında ve halk adına belagat geliştirir. Halka çağrı yapan herkes, mutlaka popülist değildir. Buradaki önemli nokta halkın "bir bölümünü" halk olarak kabul etme halidir. Bu, popülistleri çoğulculuk karşıtı diğer siyasetçilerden de ayıran noktadır. Halkın hangi kesimini halk olarak tanımladığı (etnik, dinsel, sınıfsal vb. temelde varoluşsal biz ve öteki ayrımı), popülistler arasında farklılaşabilmektedir. Her ne kadar halk iradesi ile ortaya çıkmış "apaçık belli olan" ortak iyiyi temsil eden bir görüntü vermeye çalışsalar da ortak iyinin sağduyu sahibi herkesin faydalanacağı bir "iyi" olmadığı fark edilir. Halk iradesi için yapılması gereken onlar için açıktır. Değerler ve ampirik kanıtlarla uğraşmak vakit kaybıdır ve bu nedenle popülistler, "gayrimeşru" rakipleri ile karşılıklı tartışma programlarına katılmaz. Seçilmiş temsilciler ve seçim sonuçları karşısında "gerçek halk" ya da "sessiz çoğunluğa[3]" gönderme yaparak kendilerini ampirik karşı çıkışlara kapatmış olurlar. Müller bunu popülizme ilişkin üçüncü tez olarak ileri sürmektedir.

Dördüncü tez; popülistlerin referanduma sık sık gitmek istemelerinin, siyasal katılıma destekle bir ilgisinin olmadığı üzerinedir.

Bu durum sadece, zaten (çoğunlukla anayasalar aracılığı ile) belirlemiş oldukları halkın iradesine onay almak istemelerinden kaynaklanmaktadır.

Beşinci tez olarak popülist iktidarların temel eylemlerini sıralar. Popülistler; devlet aygıtını gasp eder, yolsuzluk ve kayırmacılık yapar, eleştirel sivil toplumun bastırılması için sistemli bir çaba gösterir, dışlayıcı ve partizanca anayasalar yapabilir. Tüm eylemleri iktidarda kalmalarını sağlamak içindir. Ama çatışma, er ya da geç kaçınılmazdır.

Altıncı ve yedinci tezler popülizmle baş etme stratejileri ile ilgilidir. Popülistler, demokrasiye tehdit olmalarından dolayı eleştirilmelidir, fakat siyasal tartışmadan kaçınmamak gerekir. Dile getirdikleri problemler, daha farklı bir biçimde ciddiyetle ele alınmalıdır. "Popülizm, halk tarafından neden itibar görüyor ve bazı kesimler gerçekten temsil edilmiyor olabilir mi?" soruları demokrasinin güncel sorunları çerçevesinde değerlendirilmelidir. Diğer bir deyişle, popülist seçmenlerin endişelerine özgür ve eşit yurttaşlar olarak nasıl yaklaşılması gerektiği üzerinde düşünülmelidir.

GENEL DEĞERLENDİRME

Popülizmin tarihi daha eskiye gitse de özellikle 21. yüzyılın siyasal analizlerinin en popüler kavramı olmuştur. Fakat bu kadar çok başvurulmasına karşın teori eksikliği nedeniyle olgusal olarak değerlendirilmesinde ortak bir kavram çerçevesinden hareket edilememektedir. Müller, Weber'in ideal tip olarak adlandırdığı analiz aracı doğrultusunda popülizmin temel ve ayırt edici özelliklerini ortaya koymaya çalışmış ve konu hakkında derli toplu teorik bir zemin oluşturmuştur.

Dr. Y. Pınar ÖZMEN
Yozgat Bozok Üniversitesi
İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü

[1] Yazarla ilgili bilgiler, Princeton Üniversitesi'nin internet sitesindeki özgeçmişinden alınmıştır (Web: https://www.princeton.edu/~jmueller/bio.html Erişim: 1 Mayıs 2019.).

[2] Müller'in popülizm kavramına yüklediği anlamlar ve kitap boyunca yararlandığı örnekler, aşırıcı ve faşist hareketlerden besleniyor ve kitabın sonunda tarihsel olarak

Nasyonal Sosyalizm ve İtalyan Faşizmi'nin popülist hareketler olarak anlaşılması gerektiğini ifade ediyor. Fakat bu hareketler, popülizmin mutlaka içermesi gerekmeyen ırkçılık, şiddetin yüceltilmesi ve radikal liderlik ilkesini barındırdığı için sadece popülist olarak nitelendirilemeyeceğini ekliyor.

[33] "Sessizlik çoğunluk" kavramı, Vietnam Savaşı'nı destekleyen bir kitle olduğu varsayımı ile dönemin ABD başkanı Richard Nixon tarafından kullanılmıştır ve popülistlerin kullanımı bu gönderme ile açıklanabilir.